

POSTADRES  
Postbus 20  
7500 AA ENSCHEDE

BEZOEKADRES  
Hengelsestraat 51

TELEFOONNUMMER  
14053

Aan de Gemeenteraad

DATUM  
31 mei 2021

ONS KENMERK  
2100042903

BEHANDELD DOOR  
B. Leinse

UW BRIEF VAN

UW KENMERK

DOORKIESNUMMER  
053- 481 81 78

ONDERWERP

Nader voorlopige Macrobudget bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidie

Geachte leden van de Raad,

Eind april heeft het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid het nader voorlopige Macrobudget 2021 voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidie bekend gemaakt<sup>1</sup>. Volgens afspraak met uw raad, informeren wij u over actuele ontwikkelingen rondom dit Macrobudget. In deze brief leest u hier meer over.

### **Budget naar beneden bijgesteld, tekort loopt niet op, taakstelling gehaald**

Het macrobudget wordt met dit nader voorlopige budget naar beneden bijgesteld. Hierdoor ontvangt de gemeente Enschede 800.000 euro minder. Op basis van de cijfers van april 2021 verwachten we net uit te komen met dit door het Rijk toegekende budget en daarmee verwachten we ook de taakstelling 'Buig binnen rijksmiddelen' voor 2021 te realiseren. Hieronder leest u meer over deze ontwikkelingen en de vertaling ervan naar de gevolgen voor de gemeente Enschede.

### **Nader voorlopige budget<sup>2</sup>: Macrobudget omlaag, reservering COVID-19 toegevoegd aan budget**

Er zijn twee punten die bij het nader voorlopige budget van belang zijn en die we bespreken in deze brief:

---

<sup>1</sup> In onze brief van 21 oktober 2020, met kenmerk 2000085897, informeerden wij u al over het voorlopige budget van deze gebundelde uitkering (voor Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004).

<sup>2</sup> Met het nader voorlopige budget wordt een nieuwe prognose afgegeven door het Rijk. In deze 'tussenstand' zijn de realisaties van vorig jaar en recente inschattingen van de conjuncturele situatie (op basis van het Centraal Economisch Plan en cijfers van het Centraal Planbureau) verwerkt. Het budget wordt op basis van deze cijfers bijgesteld. Uiteindelijk ontvangen we in oktober bericht over het definitieve Macrobudget en het budget voor Enschede.

1. Het totale macrobudget, dus inclusief de eerder gereserveerde 5% voor een eventuele COVID-19 uitkering<sup>3</sup>, is omlaag gegaan; realisaties van vorig jaar en recente inschattingen van de conjuncturele situatie leiden tot deze bijstelling.
2. De reservering voor een eventuele COVID-19 uitkering, in oktober vorig jaar apart gezet bij de verdeling het voorlopige budget, is nu toegevoegd aan het regulier te verdelen budget.

### **1. Macrobudget naar beneden bijgesteld**

Het totale macrobudget 2021 gaat van 6,845 miljard euro naar 6,462 miljard euro. Dit betekent een neerwaartse bijstelling van 383 miljoen euro.

#### *Gevolgen voor de uitkering aan gemeente Enschede*

De neerwaartse bijstelling van het macrobudget heeft (vanzelfsprekend) ook gevolgen voor het deel dat gemeente Enschede ontvangt: wij ontvangen een budget van 97,1 miljoen euro. Dat is ruim 800.000 euro minder dan bij het voorlopige budget was toegekend aan Enschede.

Toen wij u vorig jaar oktober informeerden over het voorlopige budget gingen wij uit van een verwacht tekort van 1,7 miljoen euro. Aannee daarbij was toen een groei van 5% van het aantal bijstandsuitkeringen, zoals ook in de Gemeentebegroting 2021-2024 is aangegeven.

Op dit moment (peildatum 30 april 2021) verwachten we, gezien de bijstandsontwikkeling van de afgelopen 12 maanden in Enschede, een lichte daling van het bijstandsvolume van -0,64% voor de resterende maanden van 2021. Ten opzichte van het landelijk gemiddelde doen wij het daarmee net iets beter.

Bij de verwachte lichte daling van het bijstandsvolume en met het bijgestelde budget, verwachten wij eind 2021 uit te komen op een voordelig resultaat van 1,3 miljoen euro. Dit is wel inclusief de in de begroting opgenomen gemeentelijke middelen voor het opvangen van fluctuaties van de gebundelde uitkering.

Met andere woorden: per eind april verwachten we voor 2021 net uit te kunnen komen met het door het Rijk aan ons toegekende nader voorlopige budget. We verwachten daarmee ook de taakstelling 'BUIG binnen rijksmiddelen' voor 2021 te realiseren, zoals opgenomen in de Zomernota 2019.

### **2. Reservering voor COVID-19 uitkering toegevoegd aan regulier te verdelen Macrobudget**

Het Ministerie heeft besloten het deelbudget voor COVID-19 bij de berekening van de nader voorlopige budgetten toe te voegen aan het regulier te verdelen macrobudget. Dit deelbudget wordt niet meer apart verdeeld. Het Ministerie is tot de conclusie gekomen dat de verschillen in de ontwikkeling van de bijstandsvolumes en uitgaven van gemeenten in het coronajaar 2020 niet uitzonderlijk zijn ten opzichte van eerdere jaren. Dit besluit is genomen in overleg met de begeleidingscommissie verdeelmodel (met o.a. vertegenwoordigers van VNG, Divosa en gemeenten).

*COVID-19 uitkering niet apart verdeeld; toevoeging leidt niet tot een stijging van de te verdelen middelen*

---

<sup>3</sup> Bij het voorlopige budget was voor de extra bijstandslasten als gevolg van COVID-19 een bedrag van 327,2 miljoen euro van het totale macrobudget gereserveerd door het Rijk. In de verdeling kon dan rekening worden gehouden met verschillen in het effect van de coronacrisis op de uitgaven voor bijstandsuitkeringen bij gemeenten, zo was de aanname.

Het aantal bijstandsuitkeringen is veel minder fors gestegen dan eerder werd aangenomen. Daardoor is het totale macrobudget voor 2021 (inclusief het gereserveerde deelbudget) naar beneden bijgesteld en komt het niet tot een verdeling van het eerder apart gezette deel. Het nader voorlopige macrobudget is nu ongeveer 93% van het eerdere voorlopige (en totale) macrobudget dat in oktober gecommuniceerd is. De toevoeging van de apart gezette middelen aan het macrobudget, leidt niet tot een stijging van het totale budget. Dit komt doordat de conjuncturele ontwikkelingen zorgen voor een daling van het totale budget. Het effect van toevoeging van de COVID-middelen wordt dus eigenlijk helemaal teniet gedaan door de conjuncturele ontwikkelingen.

### **Signaal over onzeker effect blijkt gegrond**

In onze brief van 21 oktober gaven wij al het signaal af dat het effect voor 2021 nog onzeker is. Gebleken is dat de punten die we toen hebben genoemd, allemaal zijn uitgekomen.

- Opnieuw is het grillige verloop van de aan Enschede toegekende budgetten uitgekomen. Net als verwacht is het nader voorlopige budget weer (naar beneden) bijgesteld.
- Ten tweede waarschuwden wij voor de onduidelijkheid die bestond over de verdeling van het deel dat door het Rijk voor de effecten van COVID-19 apart is gezet. Zoals nu blijkt, komt dit deel niet tot uitbetaling als gevolg van de conjuncturele effecten.
- Ten derde gaven we aan dat de ontwikkeling van het aantal bijstandsuitkeringen in Enschede niet goed is in te schatten. Dit geldt niet alleen voor Enschede, maar nu blijkt ook dat het landelijk aantal uitkeringen ook anders werd ingeschat dan nu uit de cijfers blijkt. Ook weten wij op dit moment ook nog niet wat uiteindelijk het toegenomen beroep door Corona zal zijn. Dit moet de komende tijd blijken.

### **Onzekerheid blijft bestaan**

Weer sluiten wij af met de waarschuwing dat de onzekerheid blijft bestaan. De inschatting is dat dit nader voorlopige budget wel dichterbij het uiteindelijke definitieve budget voor 2021 zal liggen. Echte duidelijkheid over wat we als gemeenten ontvangen, krijgen we pas bij de definitieve vaststelling van het macrobudget in oktober. Verder zal ook het verwachte toegenomen beroep op een uitkering door Corona in Enschede pas in de loop van het jaar beter zichtbaar worden.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Enschede,  
de loco-Secretaris,                      de Burgemeester,

(E.A. Smit)

(dr. G.O. van Veldhuizen)